

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра фінансів, економічних досліджень і туризму

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Олексій ЗОРЯ

«01» вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

навчальна практика СТАТИСТИКА

(вид, назва практики)

освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування
спеціальність D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
галузь знань D Бізнес, адміністрування та право
рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
факультет/інститут Обліку та фінансів

Полтава
2025-2026 н.р.

Робоча програма навчальної практики з дисципліни Статистика для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

Мова викладання державна

Розробник: Алла Рудич, професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму, к.е.н., доцент
«01» вересня 2025 року

Алла РУДИЧ

Погоджено гарантом освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування

01 вересня 2025 року

Олександр БЕЗКРОВНИЙ

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
протокол від 01 вересня 2025 року № 1.

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності
Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок

Світлана ЗОРЯ

1. Опис практики

Опис навчальної практики «Статистика»

Елементи характеристики	Денна форма здобуття освіти 1 (D2ФБССФР бд 25)
Загальна кількість годин	90
у тому числі самостійної роботи	30
Кількість кредитів	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова
Рік навчання (курс)	1
Семестр	2
Вид підсумкового контролю	диференційований залік

2. Мета та завдання практики

Метою навчальної практики «Статистика» є поглиблене ознайомлення здобувачів вищої освіти із прийомами та методами статистичних досліджень економічно-фінансових явищ і процесів, набуття навичок самостійної роботи з масовими статистичними даними суспільно-економічної та фінансової сфери.

Завдання навчальної практики «Статистика»:

- систематизація, закріплення та поглиблення теоретичних і практичних знань щодо методики й організації проведення статистичного дослідження за його окремими етапами;
- практичне опрацювання конкретних методик статистичного дослідження на основі індивідуальних практичних завдань;
- набуття досвіду здійснення необхідних розрахунково-обчислювальних операцій;
- закріплення навичок формулювання висновків за результатами дослідження у статистичних термінах та їх економічно-фінансової інтерпретації;
- формування професійних умінь та навичок, розвиток професійних якостей особистості майбутнього фахівця сфери фінансів.

3. Передумови для проходження практики

Перелік дисциплін, які передують проходженню практики відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування: Статистика.

4. Результати проходження практики:

компетентності:

загальні:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Здатність працювати автономно.

Фахові (спеціальні):

ФК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

ФК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).

ФК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ФК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

ФК12. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансового, облікового, статистичного та інвестиційного забезпечення розвитку підприємств аграрної сфери й інших галузей економіки

Програмні результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань. ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПР24. Визначати місце і значення облікової, аналітично-цифрової, статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.	Знати основні поняття й терміни статистики: спостереження, динаміка, тенденції, кореляція, індекси та інші.
	Визначати причинно-наслідкові зв'язки (кореляційні та дисперсійні моделі), які існують між процесами та явищами на рівні фінансової системи
ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).	Володіти статистичним інструментарієм (зведення, групування, прийоми визначення відносних та середніх величин, середньої та граничної помилок вибірки) для діагностики фінансових систем
	Прогнозувати розвиток фінансових процесів (державні фінанси, бюджетна та податкова системи, фінанси підприємств, фінанси домогосподарств, фінансові та фондові ринки, банківська система та страхування).
ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.	Володіти економіко-математичними методами аналізу фінансових явищ і процесів для ефективного вирішення ситуацій та завдань та

	здійснення контрольних функцій на рівні фінансової системи.
ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.	Володіти знаннями ідентифікації та прийомів формування бази даних, збору та обробки інформації процесів статистики фінансів. Знати та визначати показники які характеризують стан, динаміку та тенденції розвитку фінансової системи.
ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.	Володіти економіко-математичними методами аналізу (аналітичне групування, кореляційно-регресійний, дисперсійний) фінансових явищ і процесів для ефективного вирішення ситуацій та завдань на рівні фінансової системи.
ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.	Знати основні поняття, категорії, прийоми для розв'язання практичних завдань та обґрунтовано інтерпретувати отримані результати у висновках та пропозиціях.
ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.	Застосовувати статистичні прийоми і методики для дослідження фінансових явищ, вміти використовувати різні варіанти рішення завдань.
ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.	Діяти відповідно до функціональних обов'язків у академічній групі, вміти приймати оптимальні фінансові рішення.
ПР24. Визначати місце і значення облікової, аналітично-цифрової, статистичної та інформаційної систем у забезпеченні діяльності суб'єктів господарювання.	Володіти принципами аналітично-цифрової, математичної та статистичної систем у інформаційному забезпеченні. Діяти у відповідності з сучасними знаннями та комунікативними навичками.

5. Програма навчальної практики

Тема 1. Організація статистики в Україні. Організація єдиної системи обліку та статистики в Україні. Нормативно-інструктивна база проведення статистичних досліджень в Україні. Закон України «Про офіційну статистику» URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>. Форми державних спостережень. Ознайомлення із сайтом Державної служби статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>. та сайтом Головного управління статистики в Полтавській області URL: <https://www.pl.ukrstat.gov.ua/>. можливості використання статистичних методів у повсякденній роботі фахівця з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

Тема 2. Статистична звітність. Способи збору інформації. Організаційні форми, види і способи статистичного спостереження. Форми статистичного спостереження: перепис, облік, спеціальні спостереження, опитування, звітність. Суцільні та несущільні спостереження. Форми державних спостережень. Категорії та поняття статистики (статистична сукупність, одиниці сукупності, статистичні ознаки, варіація, варіанти, частоти, статистична закономірність). Види, реквізити, порядок складання та подачі статистичної звітності суб'єктами економіки. Табелі складання форм статистичної звітності. Помилки статистичного спостереження та способи їх контролю.

Тема 3. Вибіркове спостереження. Організація вибіркового спостереження. Етапи проведення вибіркового дослідження. Визначення генеральної та вибіркової сукупності для конкретних видів статистичного дослідження. Обсяг вибірки. Способи відбору одиниць до вибіркової сукупності: випадковий, цілеспрямований, механічний, серійний (кластерний),

багатоступеневий (комбінований), типовий, метод квот, стихійної вибірки, метод «снігового клубка». Помилки вибіркового спостереження, їх визначення при різних способах відбору. Помилки репрезентативності: систематичні, випадкові.

Тема 4. Складання робочих документів статистичного спостереження соціально-економічних явищ. Способи збору інформації. Організаційні форми, види і способи статистичного спостереження. Робочі документи статистичного спостереження: план спостереження, програма спостереження, статистичні формуляри та допоміжні документи. Помилки статистичного спостереження (реєстрації та репрезентативності, випадкові та систематичні). Арифметичний і логічний контроль результатів спостереження на наявність помилок. Носії первинної інформації, допоміжні документи.

Тема 5. Проведення статистичного спостереження. Види опитування: анкетування, інтерв'ю, експертна оцінка. Принципи проведення опитування. Вимоги до складання анкет. Класифікація питань, що використовуються в анкетах. Способи розповсюдження анкет. Завдання і принципи інтерв'юера. Проведення анкетування, зведення та класифікацію його результатів. Попередня підготовка зібраних в ході дослідження даних до аналізу: перевірка, узагальнення, систематизація, обробка, підсумовування даних і представлення їх у формі статистичних таблиць.

Тема 6. Зведення та групування даних спостереження. Ряди розподілу та їх елементи. Варіаційні, атрибутивні та ранжирувані ряди розподілу. Дискретні та інтервальні варіаційні ряди. Статистичне групування, його суть і завдання. Види статистичного групування: структурне, типологічне, аналітичне, просте, комбінаційне, вторинне. Методологія статистичних групувань. Послідовність побудови інтервального ряду розподілу. Групувальні ознаки. Класифікація та розподіл на групи в статистиці. Особливості групування малих сукупностей. Обчислення статистичних характеристик ряду розподілу.

Тема 7. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків. Формування на основі спостереження факторних та результативних ознаки. Використання однофакторного та багатфакторний (множинний) аналізу: дисперсійного та кореляційно-регресійного, за оперативними даними роботи підприємств Полтавської області. Види взаємозв'язків соціально-економічних явищ. Аналітичне групування. Формування ті інтерпретація висновків за результатами обчислень, обґрунтування заходів покращення стану досліджуваних взаємозв'язків між факторами впливу.

Тема 8. Аналіз динаміки. Тенденції розвитку. Статистичні ряди динаміки, їх види та правила побудови. Види рядів динаміки. Побудова за даними звітності інтервальних рядів динаміки та обчислення аналітичних показників (абсолютний приріст, коефіцієнт та темп зростання, темп приросту, абсолютне значення 1% приросту): базисних, ланцюгових та середніх рівнів. Поняття тенденції розвитку. Прийоми аналізу рядів динаміки: укрупнення періодів; ковзна середня; аналітичне вирівнювання. Характеристика основної тенденції, екстраполяція досліджуваного явища. Прийоми обробки динамічних рядів: приведення до однієї основи, змикання ряду, екстраполяція, інтерполяція. Статистичні прийоми виміру сезонних коливань. Коефіцієнти сезонності.

Тема 9. Індексний метод. Статистичні індекси, методика їх обчислення та зміст. Завдання індексного аналізу. Індивідуальні та загальні індекси. Територіальні індекси, особливості їх обчислення. Агрегатний індекс як основна форма індексу. Система індексів для характеристики динаміки складного явища. Індекс середніх величин. Взаємозв'язок між окремими соціально-економічними індексами; система індексів показників рівня життя та бідності: Індеси злиденності населення; Індекс Джині (індекс нерівності або індекс справедливості); Всесвітній індекс багатовимірної бідності – відповідно до цілей Сталого розвитку.

Тема 10. Статистичні графіки, таблиці, карти. Статистичні таблиці, їх види та правила оформлення. Основні елементи статистичної таблиці: підмет і присудок. Правила оформлення таблиць. Графічний метод. Використання графічного методу в статистичних дослідженнях. Основні елементи статистичного графіка. Поле графіка. Геометричні знаки. Просторові

орієнтири. Масштабні орієнтири. Експлікація графіка. Діаграми. Картограми. Картодіаграми. Лінійна діаграма. Столпчикові діаграми. Різновиди столпчикової діаграми: гістограма. Стрічкові діаграми. Секторні діаграми. Прямокутні діаграми. Квадратні діаграми. «Знак Варзара». Колові діаграми. Радіальні діаграми: замкнуті і спіральні. Метод фігур-знаків. Картограми і картодіаграми. Правила побудови графіків. Вибір оптимального виду графічного зображення різних статистичних даних (ряди розподілу, середні величини, ряди динаміки, сезонні коливання тощо). Можливості наочного представлення результатів статистичного дослідження за допомогою презентації.

6. Структура (тематичний план) навчальної практики «Статистика»

Назви тем	Кількість годин		
	денна форма здобуття освіти		
	D2ФБССФР_бд_25		
	усього	у тому числі	
навчальні заняття		самостійної роботи	
Тема 1. Організація статистики в Україні	9	6	3
Тема 2. Статистична звітність	9	6	3
Тема 3. Вибіркове спостереження	9	6	3
Тема 4. Складання робочих документів статистичного спостереження соціально-економічних явищ	9	6	3
Тема 5. Проведення статистичного спостереження	9	6	3
Тема 6. Зведення і групування статистичних даних	9	6	3
Тема 7. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	9	6	3
Тема 8. Аналіз динаміки. Тенденції розвитку.	9	6	3
Тема 9. Індексний метод	9	6	3
Тема 10. Статистичні графіки, таблиці, карти.	9	6	3
Усього годин	90	60	30

7. Індивідуальні завдання з практики

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти направлена на закріплення теоретичного матеріалу та практичних навичок в розрізі тем передбачених робочою програмою по навчальній практиці «Статистика». Кожен здобувач на початку проведення практичної підготовки отримує індивідуальне завдання.

Індивідуальне завдання передбачає виконання типових задач відповідно до збірника завдань для проведення практичної підготовки, які виконуються для індивідуальних змодельованих ситуацій та на індивідуальних вихідних даних. Зміна варіанту може здійснюватися відповідальним викладачем від кафедри (керівником практичної підготовки від вищого навчального закладу).

Метою виконання індивідуального завдання є навчання здобувачів вищої освіти застосовувати знання щодо цілісного уявлення про організацію статистичного дослідження та набуття практичних навичок щодо його проведення.

Завданням виконання індивідуального завдання являється озброєння майбутнього фахівці глибокими теоретичними знаннями та необхідними практичними навичками для прийняття обґрунтованих рішень щодо підвищення ефективності діяльності суб'єкта господарювання.

Кожний варіант індивідуального завдання містить практичне завдання, яке супроводжується теоретичною частиною, тобто поясненням методики використання окремих прийомів, способів і методів статистичного дослідження. При розв'язанні завдання необхідно виконати розрахунки, сформулювати висновки за результатами дослідження у статистичних термінах та дати їх економічну інтерпретацію.

8. Вимоги до баз практики

Навчальна практика проводиться у навчальних аудиторіях, лабораторіях, комп'ютерних лабораторіях та інших об'єктах структурних підрозділів Університету. Вони повинні мати відповідне матеріально-технічне і навчально-методичне забезпечення.

Навчальна практика також може проводитися в підприємствах (організаціях, установах тощо), що оснащені за останніми тенденціями розвитку відповідної сфери професійної діяльності, забезпечують виконання програм практики. Вона проводиться науково-педагогічним, педагогічним працівником Університету для групи (підгрупи) студентів. З цими підприємствами (установами, організаціями тощо) укладаються договори.

9. Організація проведення практики

Проведення навчальної практики здобувачів вищої освіти визначається Положенням про проведення практики студентів, здійснюється на базі Університету згідно розпорядження декана факультету та відповідно до навчальної програми.

Керівник навчальної практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики здобувачів вищої освіти;
- проводить студентам інструктаж із безпеки життєдіяльності;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання здобувачам вищої освіти;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- перевіряє щоденники навчальної практики та оцінює результати її проходження здобувачами вищої освіти;
- подає звіт керівника навчальної практики на кафедру та у відділ практики та сприяння працевлаштуванню студентів і випускників;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами Університету.

Здобувачі вищої освіти, які проходять навчальну практику, зобов'язані:

- ознайомитися з програмою практики;
- отримати документи для проходження практики;
- пройти інструктаж із безпеки життєдіяльності та дотримуватися правил безпеки життєдіяльності;
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- оформити звітну документацію з практики та подати її керівнику практики від кафедри.

Навчальна практика проводиться для академічної групи. Навчальна практика здобувачів вищої освіти денної форми навчання здійснюється тривалим окремим періодом у межах навчального року.

10. Вимоги до звітної документації з практики

За результатами проходження навчальної практики здобувачем вищої освіти подається керівнику практики від кафедри для перевірки та оцінювання щоденник. У щоденнику практики здобувач вищої освіти у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

11. Підведення підсумків практики і оцінювання її результатів

Протягом навчальної практики студентом виконуються завдання під час аудиторних занять та в межах самостійної роботи. Виконані завдання здаються керівнику навчальної практики для перевірки та оцінювання.

За підсумками навчальної практики проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку, який виставляється в останній день практики. Оцінюється за: 100 -

бальною; 4 -бальною та системою ЄКТС.

Оцінювання її результатів здійснюється керівником практики від кафедри на підставі повноти та якості виконання студентом програми практики, оформлення та змістовності наповнення щоденника практики.

Схема нарахування балів з навчальної практики «Статистика»

Назви тем	Форми контролю результатів навчання			
	виконання завдань на практичних заняттях	індивідуальні завдання самостійної роботи	щоденник	Разом
Тема 1. Організація статистики в Україні	6	3		9
Тема 2. Статистична звітність	6	3		9
Тема 3. Вибіркове спостереження	6	3		9
Тема 4. Складання робочих документів статистичного спостереження соціально-економічних явищ	6	3		9
Тема 5. Проведення статистичного спостереження	6	3		9
Тема 6. Зведення і групування статистичних даних	6	3		9
Тема 7. Статистичні методи вимірювання взаємозв'язків	6	3		9
Тема 8. Аналіз динаміки. Тенденції розвитку.	6	3		9
Тема 9. Індексний метод	6	3		9
Тема 10. Статистичні графіки, таблиці, карти.	6	3		9
Оформлення щоденника			10	10
Разом	60	30	10	100

Результати семестрового контролю з навчальної практики «Статистика» вносяться керівником навчальної практики від кафедри у Відомість обліку успішності та залікову книжку здобувача вищої освіти.

Шкала і критерії оцінювання Виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
6	При виконанні завдання розрахунки виконані без помилок, висновки розкривають сутність аналізованих фінансових явищ і процесів. Здобувач проявив високий рівень навичок та вмінь володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів; знань та розумінь економічних категорії, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; може володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення. Студент може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість високо оцінити

Кількість балів	Критерії оцінювання
	формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах навчальної практики.
5	Завдання в цілому виконано успішно – розрахунки виконані з незначними помилками, у висновках допущені незначні неточності та/або не висвітлені окремі аспекти аналізу. Здобувач проявив достатньо високий рівень навичок та вмінь володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів; знань та розумінь економічних категорії, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; може володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення. Студент може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання даної навчальної практики.
4	Завдання в цілому виконано з помилками, у висновках допущені незначні неточності та/або не висвітлені окремі аспекти аналізу, мають місце узагальнення. Здобувач проявив достатньо добрий рівень навичок та знань застосовувати загальнонаукові та спеціальні методи дослідження фінансових процесів; знань та розумінь економічних категорії, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; може володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення. Студент частково може застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчальної практики.
3	Завдання виконано менш ніж на 50 %. Допущені принципові помилки у розрахунках та/або відповідях. Здобувач вищої освіти проявив низький рівень: навичок застосовувати відповідні загальнонаукові та спеціальні методи дослідження фінансових процесів; знань та розумінь економічних категорії, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; може володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення, що дає можливість низько оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчальної практики.
2	Відсутність виконаного завдання або завдання виконано менш ніж на 20 %. Допущені принципові помилки у розрахунках та/ або відповідях. Здобувач вищої освіти проявив незадовільний рівень володіння загальнонауковими та спеціальними

Кількість балів	Критерії оцінювання
	методами дослідження фінансових процесів; знань та розумінь економічних категорії, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; може володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчальної практики.
0-1	Відсутність виконаного завдання або завдання виконано менш ніж на 10 %, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.

Індивідуальні завдання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Здобувач проявив високий рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів; знань та розумінь економічних категорії, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; може володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної навчальної практики.
2	Здобувач вищої освіти проявив добрий рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів; знань та розумінь економічних категорії, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; може володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення, що дає можливість відносно високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної навчальної практики.
1	Здобувач вищої освіти проявив задовільний рівень володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів; знань та розумінь економічних категорії, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем; може володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем; застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач; ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і

Кількість балів	Критерії оцінювання
	методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах навчальної практики.
0	Здобувач вищої освіти проявив незадовільний рівень знань, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання.

Оформлення щоденника

Кількість балів	Критерії оцінювання
9-10	оформлено повністю з поясненнями записів;
7-8	оформлено повністю, але з виправленнями, закресленням;
5-6	оформлено повністю, але з виправленнями, закресленням; узагальнено записи роботи, відсутні записи завдань
3-4	оформлено не повністю, з помилками, узагальнено записи роботи, відсутні назви завдань, пропущені хронологічні записи
1-2	оформлено не повністю, з помилками, не повний запис роботи, записано не всі дні практики;
0	не заповнено щоденник або його відсутність

13. Політика проходження практики

Терміни виконання та перекладання:

Виконання завдань на практичних заняттях виконуються під час проведення практичних занять практики, завдання самостійної роботи виконуються відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної теми. Перекладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.

Академічна доброчесність:

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету. Здобувачі вищої освіти мають з'являтися на заняття вчасно, при проходженні заняття онлайн обов'язково вмикати камеру та мікрофон. Списування під час контрольних заходів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв).

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного контролю результатів навчальної практики (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики і джерела інформації.

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/informaciyno-analitychni-dokumenty>.

Відвідування занять. Здобувачі вищої освіти, що навчаються в Полтавському державному аграрному університеті дотримуючись положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ зобов'язані бути присутніми на заняттях практики і не пропускати їх без поважної причини (лікарняний, вагітність і пологи, тощо).

Оскарження результатів оцінювання. Здобувачі вищої освіти мають право на

оскарження отриманих результатів оцінювання, процедура якого регулюється Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyapro_oscinyuvannyaздobuvachiv2025.pdf.

13. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В., Рудич А. І. Статистика : навч. посіб. Полтава : РВВ ПДАУ, 2021. 300 с. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/handle/123456789/10351>.
2. Єрмоленко О. А., Лисьонкова Н. М. Соціально-економічна статистика : конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2023. 92 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/handle/123456789/15395>.
3. Загальна теорія статистики : підручник / за ред. А. В. Непрана, І. А. Дмитрієва ; авт. кол.: І. А. Дмитрієв, О. А. Дмитрієва, О. М. Гіржева, А. В. Непран, Н. О. Бірченко, А. А. Воронкова, Н. В. Чуйко. Харків : ПП Іванченка, 2022. 720 с. URL: <https://dspace.khadi.kharkov.ua/handle/123456789/16563>.
4. Паянок Т. М., Задорожня Т.М. Статистичний аналіз даних : навч. посіб. Ірпінь : Університет державної фіскальної служби України, 2020. 312 с. URL: <https://dpu.edu.ua/elektronni-resursy/korysni-posylannia/fakhovi-periodychni-vydannia?view=-article&id=2066&catid=2>.

Допоміжні

1. Бездушна Ю. С., Замлинський В. А., Замлинська О. В., Щуровська А. Ю. Роль звітності та статистики в капіталізації активів підприємств та національного багатства. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 3. С. 103-109. URL: <https://ins.vntu.edu.ua/index.php/ins/article/view/67>.
2. Гончар О. В. Забезпечення якості статистичної інформації: методологія та організація: монографія. Київ : Формат, 2020. 369 с. URL: https://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2012_1/075-080.pdf.
3. Задорожна Р. П. Методологічні особливості відображення фінансового сектору в системах макроекономічної статистики. *Збірник наук. праць Черкаського державного технологічного університету*. Серія: Економічні науки № 58, 2020. URL : <https://er.chdtu.edu.ua/handle/ChSTU/1703>.
4. Іщук С.О., Созанський Л.Й. Порівняльна статистична оцінка інноваційної діяльності промислового сектору економіки України (регіональний розріз). *Статистика України*, 2022. 96(1), С. 47-58. URL: DOI: [https://doi.org/10.31767/su.1\(96\)2022.01.05](https://doi.org/10.31767/su.1(96)2022.01.05).
5. Іщук С.О., Созанський Л.Й. Статистична оцінка впливу інноваційності продукції на зайнятість і заробітну плату в українській промисловості. *Статистика України*, 2023. 102(3-4), 16-26. URL: [https://doi.org/10.31767/10.31767/su.3-4\(102-103\)2023.03-04.02](https://doi.org/10.31767/10.31767/su.3-4(102-103)2023.03-04.02).
6. Моторін Р.М., Моторіна Т.М. Український слід на шляху розвитку Міжнародного статистичного інституту. *Статистика України*. 2023. 100(1), С. 174-186. URL: [https://doi.org/10.31767/su.1\(100\)2023.01.16](https://doi.org/10.31767/su.1(100)2023.01.16).
7. Осауленко О.Н., Горобець О.О. Імплементация інструментарію Smart-статистики в офіційну статистику. *Статистика України*. 2023. 100(2), С. 7-18. URL: [https://doi.org/10.31767/su.1\(100\)2023.01.01](https://doi.org/10.31767/su.1(100)2023.01.01).
8. Парфенцева Н.О., Голубова Н.В. Статистичні методи контролю якості як інструмент дослідження даних у пакеті Statistica. *Статистика України*, 2023. 100(1), С. 9-26. URL: [https://doi.org/10.31767/su.1\(100\)2023.01.02](https://doi.org/10.31767/su.1(100)2023.01.02).
9. Про інформацію : Закон України № 2658-ХІІ від 02.10.92, ВВР, 1992. №48, ст.651. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.
10. Про офіційну статистику : Закон України № 2524-ІХ від 16.08.2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2524-20#Text>.

Інформаційні ресурси

1. Електронний репозитарій Полтавського державного аграрного університету. URL: <https://dspace.pdau.edu.ua/home>.
- Офіційні сайти:
 2. Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
 3. Міністерства Фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/>.
 4. Національного банку України URL : <http://www.bank.gov.ua>.
 5. Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України. URL: <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
 6. Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
 7. Науковий журнал «Статистика України». URL: <http://nasoa.edu.ua/pidrozdily/redaktsijno-vydavnychij/su/>.
 8. Інститут економіки і прогнозування НАН України. URL: <https://ief.org.ua/>.
 9. Інститут економ. досліджень та політичних консультацій. URL: <http://www.ier.com.ua>.
- Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.